

JENNY BAYLISS

*Jouluksi
kotiin*

Suomentanut Anna-Mari Raaska

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Englanninkielinen alkuteos
A December to Remember

Copyright © 2023 Jennifer Bayliss Jennings

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2024

ISBN 978-951-1-49341-9

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2024

Sisarelleni Lindsaylle ja veljelleni Simonille.

Ilman teitä olisin hukassa. Rakastan teitä.

xx

Prologi

Viisi vuotta aiemmin

Augustus Balthazar North hykerteli tyytyväisenä irrottaessaan vanhan käkikellon uumenista pienen höyhenpeitteisen käen ja kiinnittäessään sen tilalle sinitarralla pikkuruisen Monopoli-mökin. Hän sulki kellon ja perääntyi tyytyväisenä.

”Nyt on viimeinenkin piilossa”, hän sanoi vanhaintavarainpuodilleen. ”Sinun tehtäväsi on nyt pitää ne tallessa.”

Kuin vastaukseksi kaikki seinillä olevat neljäkymmentä kelloa alkoivat lyödä tasatunnin merkiksi. Kolme kaikuvaa lyöntiä kertoi, että oli jo hyvin myöhäistä, ja kuukin kurkisti sisään ikkunasta. Artemis hieroi itseään vanhan miehen nilkkoja vasten, kissan pitkä pörheä häntä kiertyi ensin toisen jalan ympärille, sitten toisen. Augustus katsoi sitä hymyillen.

”Se koskee sinuakin, rakas ystäväni. Ja muista pitää huolta myös itsestäsi siinä samalla. Vaikka tiedänhän minä, että sinä pidät.”

Artemis naukaisi ja loi isäntäänsä pitkän, raukean katseen. Se oli musta karvapallo, jonka kummankin silmän ympärillä oli valkoinen rengas aivan kuin sillä olisi päässään silmälasit. Sen olemus säteili kissamaisen kirjastonhoitajan verkkaista eleganssia ja hiljaista älykkyyttä. Kaikki Rowan Thorpissa ruokkivat ja hemmottelivat sitä, mutta Artemis kuului vain vanhaintavarainpuodille.

Northin Lahja- & Vanhaintavarainpuoti oli kulkenut Northin suvussa aina siitä lähtien, kun Patience Northin isä oli siirtänyt kiinteistön tyttärensä nimissä olevan säätiön omistukseen ennen tämän kihlautumista, joka ei lopulta kuitenkaan johtanut avio- liittoon. Tuskastuneena tyttärensä haluttomuuteen mennä naimisiin ja tämän perin merkilliseen itsenäisydentarpeeseen – ja myös salaa vaikuttuneena tytön itsepintaisuudesta – oli isä lopulta antanut hänelle luvan avata kaupan kiinteistössä vuonna 1740. Ja se toden totta oli erikoinen ja hämmästyttävä kauppa: kattoparruihin asti täynnä antiikkiesineitä, helyjä ja pikkutavaraa, jotka vuosien vierieissä olivat muuttuneet antiikiksi.

Kauppa tuoksui vanhoille kirjoille, nahkalle, puusavulle ja suitsukkeille, joiden pistävä haju oli uuttunut syvälle rakennuk- sen seiniin.

Jokainen neliösentti seinästä, joka ei ollut lasivitriinien peitossa, oli täynnä öljyvärimaalauksia tai kelloja – hienosti kaiverrettuja wieniläisiä heilurikelloja, vanhoja rautatieasemakelloja Intiasta tai Baltimoresta ja siroja käsinmaalattuja ranskalaisia emalikelloja, joissa oli pitkät, koristeelliset ketjut. Maalaukset olivat kirjava sekoitus Turner-tyyppisiä maisemia, uljaita renessanssiahmoja ja kultakauden hollantilaismestarien tapaisia koruttomia asetel- mia, jotka hyvin saattoivat olla aitojakin.

Hyllyt, joilla kaupan aarteet majailivat, muodostivat aivan oman ekosysteeminsä. Antiikkiesineiden ainutlaatuinen flora ja fauna vaikuttivat kasvaneen orgaanisesti vuosisatojen aikana; oli esimerkiksi vaikea nähdä, mistä mustat helmet alkoivat ja mihin Yrjöjen aikaiset sokeripihdit päättyivät. Kauppa vaikutti paikalta, jonka ilkkurinen räyhähenki oli yksityiskohtaisesti ja umpi- mähkään viskonut kasaan, ja mistäpä tiesi, etteikö niin ollut käy- nytkin?

Seinälampetit ja sattumanvaraisissa paikoissa nököttävät pienet

lamput olivat kaupan ainoita valonlähteitä, ja ne saivat kaiken kylpemään lämpimän kultaisessa hehkussa.

”Rakastan sinua niin”, Augustus kujersi kaupalleen. ”Ja tulen kaipaamaan sinua. Mutta olen antanut toisen rakastajattareni odottaa jo liiankin pitkään!” Hän iski silmää, ja tuntui kuin kauppa olisi huokaissut vastaukseksi.

Kellot ilmoittivat taas kuorossa, että vartti oli kulunut; Augustuksen oli aika lähteä. Kuten niin usein, tie kutsui häntä, ja sen kutsun edessä hän oli voimaton. Hän vilkaisi vielä viimeisen kerran rakasta antiikkikokoelmaansa. ”Pitäkää huolta työtistäni.” Hän heristi etusormeaan. ”He tulevat ihan varmasti tarvitsemaan teitä.”

Vanhus veti oven perässään kiinni ja lukitsi sen. Sitten hän asteli hitaasti hämärää katuja pitkin Steele & Branniganin asianajotoimiston ovelle. Pöllö huhuili. Taivas oli kirkas, yöilman piparminttuaisessa raikkaudessa oli ensiaavistus lähestyvistä talvesta.

”Viime hetkellä.”

Augustus tarkisti paksun ruskean kirjekuoren sinetin ja työnsi viimeiset ohjeensa sisään kirjeluukusta. ”Noin”, hän totesi. ”Nyt on kaikki valmista.”

Kävellessään takaisin päin hän nautti tunnelmasta kylän pienellä pääkadulla, joka oli ollut myös hänen esi-isiansä koti, ja tallensi sen muistinsa lokeroihin. Hän katsahti vihannes- ja hedelmäkaupan yläpuolella oleviin pimeisiin ikkunoihin ja tunnisti rinta-alassaan haikeutta ja häivähdyksen katumusta, tai sitten kyseessä oli vain liha-munuaispiiraan aiheuttama närästys. Hän oli mikä oli, eikä tässä iässä enää muuttuisi.

Hän kiipesi rakkaaseen kolhiutuneeseen matkailuautoonsa, joka oli lähes yhtä vanha kuin hän itse, ja ajoi hitaasti ulos kylästä seuraten jälleen kerran häntä odottavien vehreiden peltojen ja kaukaisten vuoristoteiden kutsua.

Luku 1

Nykyhetki

Maggien, Simonen ja Starin isä oli kuollut juuri niin kuin oli aina halunnutkin: hiljaa ja itsestään meteliä pitämättä vanhassa pakettiautossaan keskellä metsää, Italian Alpeilla. Hänen ikänsä, kuten niin moni muukin asia hänessä, oli aina ollut arvoitus, mutta kukaan ei yllätynyt kuullessaan, että hän oli kuollut hie-
man ennen 96-vuotissyntymäpäiväänsä. Augustus oli yksi niitä erikoisia persoonia, jotka vaikuttivat siltä kuin olisivat aina olleet vanhoja, mutta samanaikaisesti eivät tunnu ikääntyvän lainkaan.

Rintataskusta löydettyssä, käsin kirjoitetussa viestissä Augustus jätti hyvästit kolmelle etäännyneelle tyttärelleen ja vakuutti, että hänellä oli ollut pitkä ja onnellinen elämä, jonka muistot hän veisi mukanaan seuraavaan maailmaan.

Kirjelappunen särki Starin sydämen. Sisaruseron vanhin, Maggie, oli soittanut eripuraisille siskoilleen välittömästi saatuaan tiedon heidän isänsä kuolemasta.

”Mutta sehän tarkoitti, että hän tiesi kuolevansa”, oli Star, sis-
koista nuorin nyhkyttänyt puhelimesta.

Maggie, joka esikoisena oli heitetty matriarkan rooliin vasten tahtoaan, oli yrittänyt kuulostaa niin vakuuttavalta kuin suinkin mahdollista. ”Ei välttämättä. Hän on saattanut kanniskella sitä

ympäriinsä taskussaan jo vuosia, ihan varmuuden vuoksi”, hän yritti rauhoitella.

”Isä ei tehnyt varmuuden vuoksi yhtään mitään koko elämänsä aikana.” Star nyyhki äänekkäästi. ”Hän oli vapaa sielu. Ei, hän tiesi kuolevansa, tiedän sen. Tämä on ihan kaamean surulista. En pysty edes ajattelemaan sitä.”

Simone, keskimäinen Northin sisaruksista, oli ollut hillitympi surunilmauksissaan saadessaan Maggiein puhelun, mutta Maggie saattoi kuulla tämän äänen värisevän.

”Oliko hän – oliko hän yksin? Silloin kun se tapahtui?” Simone oli kysynyt.

”Käsittääkseni oli. Mutta lääkäri, jonka kanssa puhuin, vakuutti että hän oli kuollut rauhallisesti nukkuessaan. Siitä sentään voi olla kiitollinen, vai mitä?” Oli vaikea löytää positiivista sanottavaa oman vanhempansa kuolemasta, edes sellaisen, joka oli loistanut poissaolollaan suurimman osan heidän elämästään, mutta Maggie yritti parhaansa.

”Niinpä kai”, Simone oli vastannut. ”Tai siis, tiedän, että emme ole olleet juurikaan tekemisissä viimeiseen pariinkymmeneen vuoteen, mutta edes niin muista piittaamattoman ihmisen ei pitäisi joutua kuolemaan yksin...”

”Juuri sitä hän halusi. Ilman hössötystä. Vain hän ja vuoret.”

Vaikka se olikin totta, sen ääneen sanominen ei helpottanut Maggiein oloa.

Hautajaiset pidettiin koleana marraskuun tiistaina, ja raskaat sadevisarat ja paksut mustat pilvet tuntuivat sopivan tilaisuuteen. Säästä huolimatta koko Rowan Thorpin kylä oli tullut jättämään jäähyväiset miehelle, jonka paikalliset tunsivat Rowan Treen metsän velhona. Augustus oli veitikkamainen ja hurmaava, suoraan sanottuna himokas vanha veijari, josta pidettiin

niin hänen karismansa kuin hänen aiheuttamiensa hankaluuksienkin takia.

Maalaustelineelle kirkon etuosaan oli nostettu suuri kuva kyseisestä miehestä: pitkä valkoinen tukka paksulla letillä niskassa, yhtä valkoinen tuuhea parta, ilkikurinen virnistys ja kirkkaanvihreät silmät, jotka säihkyivät kujeillen. Vanhan tweed-takkinsa alla Augustuksella oli aina räikeänväristen ja keikarimaisten liiviensä kokoelmasta valittu vaate, joka korosti entisestään hänen renttumaisen maalaisaatelisen imagoaan ja teki hänestä vastustamattoman kaikille niille, joiden polut ristesivät hänen kanssaan.

Uutinen Augustus Northin kuolemasta oli tuonut paikalle runsaasti surijoita ympäri maailmaa. He halusivat osoittaa kunnioitustaan miehelle, jota kaikki olivat rakastaneet, mutta jota kukaan ei ollut todella tuntenut – kaikkein vähiten hänen kolme tyttärtään.

”Luulin, että vain kuninkaalliset saavat kuollessaan tällaisen kukkameren”, sanoi Joe asettellessaan Maggiein kanssa esille satoja kukkakimppuja ja seppeleitä, joita oli toimitettu kirkkoon ennen tilaisuuden alkua. ”Olen bongannut postimerkkejä Alaskasta asti. Ja yhdessä niistä lukee, että se on lähetetty sademetsästä!”

”Isäni oli hyvin pidetty mies”, Maggie vastasi ja suoristautui venyttelemään selkäänsä.

”Jotkut näistä surunvälittelukorteista ovat melkein pehmo-pornoa.”

Maggie hymyili. ”Kuten sanoin, hyvin pidetty mies.”

”Mitä hän oikeastaan *teki* ollessaan niillä matkoillaan?”

”Soitteli luuttuaan, piti tarotluentoja, vietteli naisia. Hän otti myös tuolta pihlajametsiköstään aina puuta mukaan ja veisteli siitä metsäneläimiä ja vanhanaikaisia rakkauslusikoita.”

”Myikö hän niitä?”

”Joskus. Ja joskus antoi lahjaksi. Oikeastaan hän teki niitä rakkaudesta lajiin. Se oli hänelle tapa tutustua ihmisiin; kuka voisi

olla tulematta juttelemaan miehelle, joka soittaa luuttua ja veistelee pikkuesineitä violetissa pakettiautossa, joka tuoksuu nag champa-suitsukkeelle?”

”Ei ihme, että häntä sanottiin velhoksi.”

”Te kaksi olisitte varmasti pitäneet toisistanne. Hänessä oli karismaa”, Maggie sanoi hymyillen. Ja lisäsi sitten: ”Säteilyä, joka sokaisi niin, ettei hänen puutteitaan nähnyt ennen kuin hän teki taas katoamistempunsa.”

”Mitä oikein tarkoitat?”

”Augustuksen kanssa tuntui kuin eläisi kuplan sisällä: kaikki oli taianomaista ja täydellistä. Sitten hän katosi ja jätti muut siivoamaan saippuaista sotkua.”

Vaikka olikin elänyt vannoutuneen poikamiehen elämää, sai Augustus elämänsä loppupuolella havaita olevansa isä kolmelle tyttärelle, joilla kaikilla oli hyvin erilainen äiti. Augustuksen rooli heidän elämässään oli jäänyt pääosin satunnaiseksi, mutta joka kesä hän keräsi kaikki tyttärensä neljäksi viikoksi luokseen Northin Lahja- & Vanhaintavarainpuodin yläkerrassa olevaan asuntoon.

”Se oli varmasti hämmentävää teille lapsille”, Joe sanoi kyynärpäitä myöten kukkalaitteissa.

”Ei varsinaisesti. Lapsena ei oikeastaan edes kyseenalaista sellaisia asioita. Meidän perheemme nyt vain toimi niin.” Maggie mietti hetken. ”Minä ehkä huomasin sen eri tavalla kuin siskoni. He asuivat eri puolilla maata, joten heille kesä merkitsi lomaa samalla tavalla kuin joulukuusi tai pääsiäinen. Mutta minä asuin isän kanssa samassa kylässä ja olin kuitenkin hänen kanssaan yhtä vähän tekemisissä kuin siskoni. Meillä oli aina ne neljä taivaallisen ihanaa viikkoa vuodessa ja loppuvuoden ajan ei juuri mitään.”

”Eikö se ole vähän...” Joe epäröi kuin yrittäisi keksiä sanaa, joka ei olisi epäkunnioittava kuollutta miestä kohtaan, jonka kuva

oli kehyksissä hänen vieressään, ”...julmaa? Säännöstellä rakkautta sillä tavalla?”

Maggien vanhat puolustusmekanismit – aina valmiina aktivoitumaan pienimmästäkin hipaisusta – napsahivat päälle. ”Kyllä hän rakasti minua. Suurimman osan ajasta hän oli poissa, joten ei se ollut niin, että hän olisi nähnyt minut kadulla ja teeskennellyt ettei huomaisikaan. Luulen että hän omalla tavallaan yritti pitää sen tasa-arvoisena meille kolmelle.” Maggie pureskeli poskensa sisäpuolta muistaessaan, kuinka mustasukkaisia Simone ja Star olivat hänelle olleet, koska hän sai asua samassa kylässä isän kanssa. ”He eivät vielä tänä päivänäkään usko, että Augustus oli yhtä vähän läsnä minun elämässäni kuin heidän.” *Eivätkä sitä, kuinka paljon enemmän isän etäisyys sattui*, hän jätti sanomatta. Kuinka musertavaa oli nähdä valo tämän ikkunassa ja tietää, että siellä hänen isänsä oli, ihan tien toisella puolella mutta silti täysin saavuttamattomissa; se oli kova läksy yksinäisyydestä, ja Maggie oli pitänyt oppia se aivan liian nuorena.

Joe katseli häntä kuin lukisi hänen ajatuksensa. Mutta mies oli sen verran viisas, että ohjasi puheen varovasti toisille urille.

”Entä äitisi?” hän kysyi. ”Miltä hänestä tuntui luovuttaa sinut aina kesäisin isällesi kuukaudeksi?”

”Hän oli varmaan vain tyytyväinen siitä, että sain laatuaikaa isän kanssa, vaikka vain muutaman viikon vuodessa. Hän sanoi aina säästävänsä kaikki tylsät hommat siiheksi kun menin isälle, kuten kirjanpidon ajan tasalle saattamisen ja talon suursiivouksen. Mutta hän lähti aina myös reissuun, kävi tapaamassa siskoaan ja vanhoja ystäviään. Se oli hänelle mukavaa vaihtelua. Hän oli työssä käyvä yksinhuoltajaäiti; kuinka moni saa kokonaisen kuukauden vapaata?”

”Mitä, siis eikö Verityn isä muka hae häntä lomilla luokseen?”
Joe sanoi liioitellun hämmästyneesti.

Maggie naurahti ja yritti huitaista miestä kukkameren ylitse. Maggiella oli kaksi lasta, edellisenä kesänä kaksikymmentä vuotta täyttänyt Patrick sekä kymmenvuotias Verity. Verityn isä – hurmaava ja epäluotettava mies, jolla oli laaja valikoima erilaisia tunnelukkoja – oli häipynyt kuvioista ennen kuin Maggiein vauvavatsa oli edes alkanut näkyä. Maggie oli ehkä ollut riittävän epätoivoinen harrastaakseen seksiä hänen kanssaan, mutta ei niin typerä, että olisi pitänyt häntä puoliso- tai isämateriaalina. Maggie oli kertonut Joelle kaiken kuukausia aiemmin tuumien, että kun latelisi kaiken pöytään kerralla, mies juoksisi kiireesti karkuun. Niin ei ollut käynyt.

”Eivätkö äitisi ja Augustus koskaan yrittäneet olla yhdessä?” Joe kysyi. ”Luulisi, että he olivat ainakin ajatelleet sitä, kun kerran asuivat samassa kylässä.”

”Äiti ei oikeastaan koskaan puhunut asiasta. Mutta kun hän lopulta onnistui jäljittämään mystisen Augustus Northin tänne Rowan Thorpiin, hän oli jo viimeisillään raskaana ja kävi hyvin selväksi, ettei Augustus ollut vakiintuvaa tyyppiä.”

”Voi jessus”, Joe sanoi, vilkaisi sitten alttarille ja sanoi: ”Pahoittelut, teidän korkeutenne”, ennen kuin kääntyi taas Maggiein puoleen. ”Äitisi oli varmaan ihan palasina.”

Maggie kurtisti kulmiaan. ”En oikeastaan usko, että hän oli kovinkaan surullinen. En nyt halua paukutella henkseleitäni, mutta saihan hän siitä lyhyestä suhteesta sentään minut. Minusta hän vaikutti ihan tyytyväiseltä. Äiti oli kuitenkin jo neljäkymmentäviisi tavatessaan Augustuksen Somersetin maatalousnäyttelyssä. Hän oli jo luopunut toivosta saada lapsia; hän oli yrittänyt tulla raskaaksi molemmissa aiemmissä pitkissä suhteissaan, eikä niin vain ollut käynyt. Sitten hän törmäsi tähän himokkaaseen vanhempaan miekkoseen ja tulikin raskaaksi. Hän sanoi minulle ker-
ran, että tuli tänne vähän kuin muodon vuoksi, ikään kuin hänen

pitäisi kokeilla, haluaisiko isä toimia perinteisellä tavalla. Mutta hän ei halunnut, ja se oli äidilleni ihan ok”

”Mutta äitisi jäi silti kylään, loi teille molemmille elämän täällä.”

”Hän rakastui Rowan Thorpiin. Tämä oli mahtava paikka kasvattaa lapsi. Ja luulen, että hän halusi antaa minulle edes mahdollisuuden muodostaa suhde isääni.”

Syyllisyys hivuttautui taas Maggiein sisuksiin kuten aina, ja hän hengitti syvään saadakseen sen poistumaan. Hän oli ollut painajaismainen teini, oikea häkkiin suljettu muriseva villipeto, joka tunsu tukahtuvansa pienessä kylässä, ja vihainen äidilleen vain, koska tämä oli hänen äitinsä. Seitsemäntoistavuotiaana hän oli karannut senhetkisen, hyvin lyhyen aikaa kestäneen ihastuksensa perässä Liverpooliin. Aikuisena ja äidiksi tultuaan Maggie pystyi hyvin kuvittelemaan, miten paniikissa hänen äitinsä oli mahtanut olla. Kuinka surullinen. Ja juuri silloin tämä oli sairastunut ensimmäisen kerran syöpään. Maggie hieraisi kädellä otsaansa ja yritti niellä alas tahmeaa surua, joka kiipesi ylös hänen kurkkuaan.

Joe oli sekunnissa Maggiein vierellä, kietoi kädet hänen ympärilleen ja veti hänet itseään vasten. Mies ei tiennyt, mitä Maggiein päässä liikkui, mutta sillä ei ollut väliä; Joe tunsu hänet jo niin hyvin, että tiesi milloin hän tarvitsi halausta. Maggie painautui Joeta vasten. Miehen sydämen tasainen syke oli kartta, jota seuraamalla hän löysi takaisin tähän hetkeen, eikä hän välittänyt, vaikka joku olisi tullut sisään ja nähnyt heidät. Joe oli hänen työntekijänsä ja ystävänsä; oli täysin luonnollista, että tämä lohduttaisi häntä.

”Mikähän siinä oikein on, että hautajaisissa kaikki omat vanhat virheet nousevat taas kirkkaasti muistiin?” hän kysyi tavoitellen kepeyttä ääneensä.

”Ehkä se johtuu siitä, että joutuu äkkiä vastakkain omankin kuolevaisuutensa kanssa. Todennäköisemmin kuitenkin se on

huolta siitä, mitä ihmiset tulevat sanomaan meistä omissa muistopuheissaan.”

Maggie tukahdutti naurun Joen villapaitaan.

”Haluaisin sen, joka pitää minun muistopuheeni, ilmoittavan hautajaisväelle, että olin tosi hyvä punkassa”, Joe jatkoi.

”Tuollaista tuskin saa sanoa kirkossa.”

”Oletko lukenut jotkut noista surunvalittelukorteista? Silkkää riettailua.”

”Olen. Tulen vielä näkemään niistä painajaisia.”

Nyt oli Joen vuoro nauraa.

Maggie antoi itsensä viipyä vielä hetken miehen halauksessa, sitten hän vetäytyi kauemmas. ”Mennään”, hän sanoi ja kumartui työntämään jättimäisen kimpun verenpunaisia gladioluksia paikoilleen. ”Kirkko alkaa kohta täyttyä. Minun pitää olla ovella vastaanottamassa ihmisiä.”

”Auttavatko Simone ja Star sinua?”

Maggie puuskahti sarkastisesti. ”Niin kuin he nyt olisivat tähänkään asti auttaneet.”

”Totta. Sitten minä tulen seisomaan ovelle kanssasi. Tiedän, etten ole edes tavannut isääsi, mutta sinun ei pitäisi joutua hoitamaan kaikkea yksin.”

Koska Maggie oli Augustuksen tyttäristä ainut, joka asui Rowan Thorpissa, oli loogista, että suurin osa heidän isänsä kuolemaa seuranneista järjestelyistä oli hänen vastuullaan. Toisaalta Maggie kyllä epäili, että hän olisi joutunut kantamaan suurimman taakan, vaikka asuisi Ulko-Hebrideillä.

Luku 2

Augustuksen taskusta löytyneessä kirjelappusessa oli ollut myös lisähuomautus, jossa toivottiin, että hautajaisvieraat kunnioittaisivat tilaisuutta pukeutumalla kirkkaisiin väreihin. Ja Augustuksen toiveisiin vastattiin – erityisesti naispuolisten hautajaisvieraiden toimesta. Tiettyyn ikään ehtineiden eksentristen naisten hiukset loistivat sateenkaaren eri sävyissä ja kulmakarvat oli piirretty epävakaaalla kädellä. Tuulenpuuska, joka pyörähti kappelin lävitse, sai kirjaviiden kimonojen meren pelmahtamaan ilmaan ja lepattamaan kuin tiibetiläisten rukouslippujen rivit.

Anita – joka työskenteli paikallisessa kunnanvirastossa ja oli auttanut Maggieta tämän isän kuolemaa seuranneessa byrokraatiaviidakossa – oli saanut migreenikohtauksen keskenään riitelevistä väreistä ja psykedeelisistä kuvioista. Doreen – Rowan Thorpin Kiroilevien Virkkaajien omistautunut jäsen – sanoi, ettei ollut nähnyt vastaavaa sitten kuusikymmenluvun LSD-trippiensä jälkeen.

Kirkossa, jossa Augustuksen uskonnottomat hautajaiset pidettiin, oli jäljellä vain seisomapaikkoja. Osa saattoväestä oli joutunut jäämään kirkon edustan nurmikentälle, ja kaiuttimia kärrättiin ulos kiireesti, jotta ulkopuolelle jääneetkin kuulisivat jotain. St. Swithunin kirkko oli kylän keskiaikaisten rakennusten muodostaman kolmion kärjessä, Rowan Tree Inn ja Stag and Hound Tavern – kylän kaksi pubia – olivat ne kaksi muuta. Niiden keskelle jäi

suurehko nurmialue, joka tunnettiin – ehkä rienaavasti, mutta osuvasti – Pyhän Kolminaisuuden viheriönä, koska kirkosta pääsi marssimaan suoraan jompaankumpaan publiin oluttuopilliselle. Hautajaispäivänä lukuisat surijat käyttivät hyväkseen tätä otollista faktaa; he kävivät nostamassa maljan joukosta poistuneelle ystäväilleen ja tulivat saattotilaisuuden aikana melko hilpeään hiprakkiaan, juuri niin kuin Augustus olisi toivonut.

”Eikö meidän pitäisi istua äitisi kanssa?” Evette kuiskasi. Tilaisuus ei ollut vielä alkanut, mutta kaikki istuivat jo tiiviisti omissa penkeissään, täydessä hartausvalmiudessa. Simone oli johdattanut heidät penkkiin, joka oli kaukana *kaikista* hänen sukulaisistaan.

Simone pudisti päätään. ”Minä kysyin häneltä, mutta se ei kuumenna ole tarpeen. Minusta tuntuu, että hän nauttii huomiosta.”

”Siitä Rene tuskin kuitenkaan on iloinen, että joutuu jakamaan valokeilan Starin äidin kanssa”, Evette huomautti.

Simone hymyili sarkastisesti. Rene ja Starin äiti Perdita olivat vallanneet itselleen kokonaisen penkkirivin ikään kuin hierarkian mukaan hieman erillään muista surijoista, koska he olivat ne valitut, jotka olivat saaneet kunnian synnyttää Augustuksen lapset. Näillä kahdella naisella ei ollut mitään muuta yhteistä kuin se, että he olivat lisääntyneet Augustuksen kanssa. Minkäänlaisen keskustelun virittely olisi ollut turhaa, joten kumpikaan ei edes yrittänyt.

”En ole varmaan koskaan nähnyt näin montaa erikoispersoonaa yhtä aikaa. Vaikea kuvitella sinun äitiäsi ja isääsi yhdessä, Reneparka todella pistää silmään tässä sakissa.”

”Ei heillä koskaan ollutkaan mitään varsinaista suhdetta”, Simone sanoi. ”Olin *harkitsemattoman harha-askeleen* tulos. Selvainen, jonka *taakka* oli jäänyt yksin hänen kannettavakseen.”

Evette sävähti. Hän jos kuka tiesi, millainen vaikutus noilla Renen puolihuolimattomasti lausumilla sanoilla oli tämän tyttären ollut. Rene ei ollut tarkoittanut sitä pahalla, hän oli vain bruttaalin

rehellinen oma itsensä; Rene oli pisteliäs kuin ärsytetty ampiainen, ja hänen ainoa tyttärensä oli perinyt ominaisuuden. Rene myönsi itsekin, ettei yksinkertaisesti ollut äidillistä tyyppiä. Hän näki paljon vaivaa varmistaakseen, ettei tyttäreltä puuttunut mitään, mutta hänen vanhemmuustyökalupakistaan nyt vain puuttui tietty äidillinen lämpö. Simone oli lukenut koulussa Dickensin *Loistavan tulevaisuuden* ja löytänyt Estellasta sukulaissielunsa.

”Paitsi joka kesä, yhden kokonaisen kuukauden ajan”, Evette muistutti. ”Suurin osa äideistä ei saa vuoden aikana niin paljon vapaata.”

”Äiti todella eli niitä kesiä varten. Hän lennähti aina luksuslomille aurinkoisiin ja mielettömän upeisiin paikkoihin.”

”Oikeastaan yllättävää ettei hän vastustanut sitä, että vietit aikaa siskojesi kanssa.”

”Miten niin? Ai koska hän on sellainen snobi?”

”Niin. Olisin voinut kuvitella, että häntä olisi ärsyttänyt antaa sinun hengata isäsi muiden aviottomien lasten kanssa.”

”Ei niin paljon, että hän olisi malttanut jättää luksuslomansa väliin.” Simone häpesi sanojaan välittömästi.

Rene ei missään tapauksessa ollut huono tai itsekäs äiti, ja Simone oli ollut salaa ylpeä siitä, että kaikista koulun porteilla odottavista äideistä hänen omansa oli se kaikkein hohdokkain.

Satojen kukkien tuoksu teki kirkon ilman raskaaksi hengittää ja melkein peitti sen alla lymyilevät koipallojen, kostean kiven ja vanhan vernissan tuoksut.

”Sehän oli oikeastaan aika modernia, kun sitä nyt ajattelee. Niin ennakkoluuloton suhtautuminen uusperhedynamiikkaan. Reilu järjestely eri äitejä ajatellen, ja isällesikin. Ja sinä sait viettää laatu-aikaa isäsi ja siskojesi kanssa. Minusta on aina ihana kuunnella, kun kerrot lapsuuden kesistäsi; tulee aina mieleen Enid Blyton, mutta tietysti ilman muukalaisvihaa ja seksismiä. Jäätelöä aamiai-

seksi, puihin kiipeilyä, tähtien alla nukkumista. Sellaista lapsuutta suurin osa ihmisistä varmaan toivoisi.”

”Mutta mikään ei ole ilmaista”, Simone vastasi. ”Hinta on aina maksettava.”

Siskokset olivat vieraantuneet toisistaan myöhemmin, mutta Simone ei voinut kieltää, etteikö hänellä ollut ihania muistoja Rowan Thorpista heidän kanssaan. Heidän kesänsä todella olivat olleet onnen ja autuuden päiviä; oikea lasten paratiisi. Mikä tietysti johtui paljolti siitä, että heidän isänsäkin oli ollut sisimmiltään lapsi. Simonelle nuo kesät olivat olleet täydellinen vastakohta elämälle Renen kanssa.

Rene oli vannoutunut uranainen, taidevälittäjä, joka metsästi harvinaisia taideteoksia varakkaille asiakkaille, eikä hänen elämässään ollut aikaa aviomiehille tai lapsille. Kunnes eräällä kohotalokkaalla etsintäretkellä Loiren jokilaaksoon neljäkymmentä vuotta sitten hän oli löytänyt viisikymmentäkuusivuotiaan luutunsoittajan, jonka vihreiden silmien säihke oli saanut hänet täysin unohtamaan rokokoomaalauksen, joka hänen olisi toimeksiantonsa mukaan pitänyt etsiä. Palatessaan kotiin Ranskasta hänellä oli mukanaan enemmän kantamuksia kuin mitä oli tilattu.

Simone katseli tarkemmin äitiään. Aika ei ollut pehmentänyt tämän ylimielistä ryhtiä yhtään. Muista surijoista poiketen Renellä oli tyylikäs Chanelin vintagejakkupuku ja ilme, joka varoitti, että hänet oli parempi jättää rauhaan.

”Perdita on juuri sellainen kuin juttujesi perusteella kuvittelin”, Evette vaihtoi aihetta ja nauroi hiljaa. ”Päässä olevaa kukkaseppelettä myöten.”

”Ja sinä luulit, että liioittelin.”

Kukkaseppeleen lisäksi Starin äidillä oli yllään maata laahaava samettiviitta, johon oli kirjottu kultaisia tähtiä ja kuita. Hän itki avoimesti välittämättä Renen halveksivasta ilmeestä.

”Miten Perdita tapasi sinun isäsi? En ole tainnut koskaan kysyä.”

”Tämä saattaa yllättää, mutta Perdita oli kuusikymmentäluvun hippa, joka asui vaihtelevasti eri kommuuneissa”, Simone sanoi naama peruslukemilla.

”Ei kai!” Evetten ääni tihkui sarkasmia. ”Thanko totta!”

”He tapasivat Beltanen festivaalilla Irlannissa, peitto heilui, ja yhdeksää kuukautta myöhemmin Heavenly-Stargazer Rosehip syntyi jurtassa Mansaarella.”

”Kutsuuko kukaan Staria hänen oikealla nimellään?”

”Vain isä. Tai me kun haluamme ärsyttää häntä.”

”Onkin huomattavasti helpompi nähdä, mikä veti isääsi ja Starin äitiä yhteen.”

Simone puristi huulensa kapeaksi viivaksi. ”Hän on yhtä naurettava kuin tyttärensä.”

”Sinun siskosi.”

”Älä muistuta.”

Heidän päidensä yläpuolella kivipilareihin kiinnitettyt sähköiset lämmittimet hehkuivat oransseina, mutta eivät juurikaan tuoneet lämpöä vetoisaan kirkkoon.

”Tiedätkö, Starin lapsuus, jossa häntä raahattiin ympäriinsä, oli todennäköisesti yhtä vaikea kuin sinun omasi, kun sinua patistettiin täyden kympin suorituksiin. Ne molemmat olivat omalla tavallaan ääripäitä. Olen ihan aidosti sitä mieltä, että jos myöntäisit sen, niin saattaisit huomata, että sinulla ja Starilla on enemmän yhteistä kuin ajattelet.”

”Mikään määrä hyvää tarkoittavaa terapiaa ei saa minua uskomaan, että Star ja minä olemme sukulaissieluja.”

”Mutta yritä edes olla ystävällinen. Jos et isäsi tai Maggien takia niin minun.”

Korkeat ja kapeat lasimaalauksin koristellut ikkunat heidän ympärillään kertoivat värikkäitä tarinoita pyhimyksistä ja synti-

sistä. *Oliko syntiä tuntea kirkossa niin paljon kaunaa?* Simone mietti.

”Juuri sen takia, mitä hän sinulle teki, en ole hänen kanssaan enää missään tekemisissä”, Simone purnasi.

”Minä en pyytänyt sinua katkaisemaan välejä Stariin. Hänen arvostelukykynsä petti pahemman kerran, mutta hän otti siitä myös täyden vastuun. Ehkä juuri tänään olisi hyvä päivä päästää asiasta irti.”

Simone hymyili vaimolleen ja tarttui tämän käteen. ”Ehkä”, hän sanoi tietäen varsin hyvin, ettei todellakaan aikonut tehdä mitään sellaista. Mutta hän ei halunnut riidellä Evetten kanssa, ei tänään. Heillä oli jo muutenkin tarpeeksi vaikeaa. ”Minä rakastan sinua.”

Evette otti Simonen kasvot käsiensä väliin. ”Ja minä rakastan sinua.”

Simone kietoi käden vaimonsa ympärille ja nautti rauhoittavasta turvan tunteesta, kun Evette painautui lähemmäs ja kallisti päänsä hänen olkapäälleen. Hän tunsi syyllisyyden piston kokiesaan helpotusta siitä, että hautajaiset peittivät heidän omat ongelmansa hetkeksi alleen.

Maggie oli juuri saattanut vanhan silinteripäisen taikurin istumaan rengashaarniskaan sonnustautuneen miehen viereen, kun Patrick tuli häntä vastaan käytävällä. Poika laski kätensä hänen harteilleen.

”Miten menee, äiti?” Patrick kysyi.

”Kaikki hyvin, kultaseni, älä minusta huoli. Varasin sinulle paikan minun ja Joen vierestä.”

”En tajua, miksi Joekin on täällä. Eihän hän edes tuntenut isoisää. Hän olisi voinut jäädä avaamaan vihanneskaupan.”

Patrick suhtautui selvästi epäluuloisesti Maggieen ja Joen ystävyteen, vaikkei koskaan mitään sanonutkaan. Maggie ajatteli, että

poika varmaan epäili Joen käyttävän häntä hyväkseen tavalla tai toisella. Kunpa Patrick tietäisi.

”Hän on täällä minun ystävänäni. Ja mitä kaupan avaamiseen tulee, niin vilkaisepa ympärillesi, kaikki asiakkaamme ovat täällä.”

Patrick antoi katseensa kiertää kirkkosalia. ”Hitto, taidat olla oikeassa.”

”Mene vain istumaan, tulen ihan kohta.”

Maggie joutui steppailemaan melko lailla ollakseen astumatta pohjoisessa poikkilaivassa istuvien druidien viittojenliepeille, mutta lopulta hän pääsi Simonen ja Evetten luokse ilman kom-melluksia. Artemis tassutteli hänen vierellään. Kukaan ei kum-mastellut kirkossa vaeltavaa kissaa; missä Northit olivat, siellä oli myös Artemis.

”Onko kaikki hyvin?” hän kysäisi.

Kukaan saattoväestä ei välittänyt puhua hiljaa, ja vapautunut puheensorina kaikui ja kimpoili korkeassa holvikatossa.

”Näytät ihan tv:n lastenohjelman juontajalta”, Simone sanoi.

Maggie oli välittömästi tiennyt löytäneensä etsimänsä, kun hän oli nähnyt verkkokaupassa kirkkaanvihreät lappuhaalarit, joiden etumuksessa oli kuva tanssivasta elefantista.

”Luulen, että isä olisi varmaan tykännyt näistä”, hän hymähti.

”Olen samaa mieltä”, Evette hymyili.

”Oletko nähnyt Staria?” Maggie kysyi tarkistaen kelloaan. ”Toi-vottavasti hän ei myöhästy.”

”Kuvittelitko oikeasti, että hän tulisi ajoissa?” Simone tuhahti.

”Olemme katselleet noita omituisia leskiä tuolla etupenkissä”, Evette puuttui puheeseen. Hän nyökkäsi Renetä ja Perdita kohti. Perditan nyyhkytykset olivat koko ajan voimistuneet ja nyt ne kuuluivat jo koko muun väen puheensorinan yli.

Maggie nauroi vaisusti, ja Simone arvasi tämän ajattelevan omaa äitiään. Lilibethin kuolemasta oli jo lähes kymmenen vuotta,

mutta Maggieille ei silti ollut helppoa nähdä Renetä ja Perditaan ilman omaa äitiään.

”Kun Lilibeth ei ole paikalla, noilla kahdella ei tosiaankaan ole mitään sanottavaa toisilleen”, Simone sanoi yrittäen kuulostaa hie-
man ystävällisemmältä. ”Sinun äitisi oli se tasapainottava tekijä
heidän välissään. Hänestä olisi tullut hyvä diplomaatti.” Simonen
mielessä käväisi, että Maggie esitti samanlaista roolia hänen ja
Starin välissä; ilman häntä sisarukset olisivat täysin ventovieraita
toisilleen.

”Äiti olisi rakastanut tätä kaikkea.” Maggie hymyili katselles-
saan ääriään myöten täynnä olevaa kirkkoa.

”Mutta tuskin yhtä paljon kuin Perdita”, Simone lisäsi ilki-
kurisesti juuri kun kyseinen nainen viskasi kätensä kattoa kohti
ja alkoi ulvoa: ”*Miksi?*” Renen tuijottaessa tätä tyrmistyneenä ja
sanattomana.

Heavenly-Stargazer Rosehip livahti kirkkoon juuri kun urut
jyrähtivät ja surijat alkoivat hiljentyä. Kaikki kolme Northin ssa-
rusta olivat nyt ensimmäistä kertaa vuosiin saman katon alla, eikä
se jäänyt Rowan Thorpin asukkailta noteeraamatta.

Doreen kääntyi Carmen Mirandaksi pukeutuneen naisen puo-
leen ja sanoi: ”Tunnetko sinäkin sen? Kipinöiden rätinän ilmassa?
Sano minun sanoneen, että myrsky on nousemassa, ja se tulee *poh-
joisesta*.” Hän kohotteli kulmakarvojaan naiselle, jonka pään päällä
keikkui hedelmäasetelma, ja otti sitten virkkuutyönsä esiin. Hän
hykerteli itseksensä. ”Tästä tulee mielenkiintoista.”

Luku 3

Maggie ja Joe livahtivat kirkon takana olevaan syvennykseen kauemmas väkijoukosta. Maggie nojasi kylmää kiviseiniä vasten välittämättä kosteudesta, joka ujuttautui hänen vaatteidensa lävitse. Kylmyys teki hyvää, hän tarvitsi jotain, mikä veisi hänen ajatuksensa muualle tästä päivästä.

Toimitus oli päättynyt kaiuttimista raikuviiin R.E.M:n *Shiny Happy People* -kappaleen säveliin. Kylän kirkossa pidettävät hautajaiset eivät yleensä päättyneet tanssiin keskikäytävällä, mutta nämäpä eivät olleetkaan mitkään tavanomaiset hautajaiset. Myös kirkon eteisessä spontaanisti esiintynyt Morris-tanssiryhmä oli tullut yllätyksenä.

Hetkisen kuluttua Augustuksen arkku kannettaisiin viimeiseen leposijaansa Northin perhehautaamaan kirkkomaan kauimmaisessa nurkassa. Saattojoukko valui ulos kirkon sivuovista ja yhtyi kaikkiin niihin, jotka olivat joutuneet jäämään ulkopuolelle Pyhän kolminaisuuden viheriölle.

”Kuinka jaksat?” Joe kysyi.

”Ihan hyvin, kai. Vaikka odotan kyllä, että tämä kaikki on ohitse.”

”Ainakin Star ja Simone ovat pysytelleet poissa toistensa tieltä.”

”Niiden kahden kissatappelu se tästä vielä puuttuisikin.”

”Eivät kai he sellaiseen rupeaisi? Tällaisena päivänä?”